

“Een oude Vlaamse man wordt in Vlaanderen op het gemeente huis niet geholpen omdat hij geen Frans spreekt”.

“Bij de ingang van Friese steden worden borden geplaatst waarop staat, dat Nederlands de enige officiële taal is, verder worden sprekers van de Friese taal gepest door de overheid”

“Zweedstalige autonome Finnen worden op straat gemolesteerd als ze hun moedertaal spreken. Bruut geweld wordt niet geschuwd.”

“De politie in Zuid-Tirol spreekt alleen Italiaans. Duitstalige inwoners van Zuid-Tirol, die deze taal, slecht spreken ondervinden hiervan ernstige hinder en hebben daarom impliciet minder rechten.”

Bovenstaande scenario's waren in de Benelux, in Europa of de maatschappij waarin ik ben opgegroeid ondenkbaar. Hoewel ik in Nederland ben geboren en opgegroeid, heb ik Hongaars als moedertaal. Omdat ik een Hongaarsstalige moeder heb en aangezien ik tot mijn vijfde veel tijd in Hongarije volbracht.

(Op dit bord, geplaatst bij de ingang van Kolozsvár Cluj-Napoca, staat dat Roemeens de officiële taal is.)

Op mijn vijftiende, in de roerige jaren negentig was ik, zoals elke puber dat

doet, op zoek naar zijn eigen identiteit. Ik verbleef daarom een klein jaar in Hongarije en zat daar op school. De muur in Berlijn was net gevallen (november 1989) en in Hongarije voltrok zich toen de omwenteling. De rode ster boven het Hongaarse parlement werd al vanaf 23 oktober niet meer verlicht. Hoewel ik de politieke veranderingen niet helemaal kon bevatten, merkte ik door de veranderde stemming, dat het spannende dagen waren. In diezelfde dagen brak ook in Roemenie de revolutie uit door het moedige optreden van een Hongaarse dominee László Tókes in Temesvár (Timisoara). Diezelfde zomer ging ik naar Roemenie, en wel naar de streek Erdély. (Transsilvanië) Ik was te gast bij mensen die in Mezőpanit woonden vlak bij Marosvásárhely. In deze stad is bijna 50 % van de bevolking Hongaarsstalig.

(Hongaarse gemeenschap in Bözödújfalú (Bezidu Nou) verwoest tijdens het Ceaușescu regime, alleen het geraamte van de kerk staat er nog.)

Enkele maanden daarvoor had er in Marosvásárhely (Tirgu Mures) een pogrom tegen de Hongaren plaatsgevonden, waarbij meerdere gewonden en doden waren gevallen. In deze stad hing er daarom nog een hele vreemde en lugubere sfeer. Toen ik in de trein Hongaars sprak werden we met afval bekogeld door woedende Roemenen, de enige reden hiervoor was het gebruik van de Hongaarse taal. Toen ik bij het postkantoor

in Marosvásárhely netjes vroeg of ze een postzegel naar Nederland voor mijn postkaartje hadden, werd er ongeloofelijk hard tegen me geschreeuwd. Ik werd geconfronteerd met een voor mij niet te bevatten vorm van agressie en woede. Dit terwijl ik netjes een vraag stelde in de taal die van 50 % van de inwoners de moedertaal was. De sfeer die in deze stad heerste was onbeschrijfelijk. Hongaren die merkten dat ik niet in Transsilvanië was geboren, kwamen naar me toe om met me te praten en uitten hun zorgen en angsten. Met een Nederlandse bril was het onbegrijpelijk wat deze mensen moesten doorstaan. Ik was zestien jaar oud en had heel weinig van de wereld gezien. Ik was stom van verbazing, dat wat ik had meegemaakt mogelijk was. Teruggekomen in Nederland merkte ik eigenlijk, dat er maar heel weinig mensen wisten hoe de Roemeense maatschappij in elkaar zat.

(Volkskunst van het autonome Szeklervolk, Parajd, Harghita.)

Er bestond voor deze problematiek in Nederland zeer weinig belangstelling. Srebrenica had toen nog niet plaatsgevonden. De reacties op mijn verlaas, waren allemaal in de trant van, “ja maar dat dat is Roemenie, het is een andere wereld, wat hebben wij daarmee te maken”? Nu Roemenie sinds 1-2007 en Slowakije sinds 1-2004 lid zijn geworden van de Europese unie, is er een nieuwe situatie ontstaan. Deze problemen zijn nu ook

Europese problemen geworden. Daarom gaat deze zaak niet alleen de Hongaren uit centraal Europa aan, maar elke Europese burger.

(De autonome talen in Europa vallen niet samen met de landsgrenzen. Bron: Eurominority.org)

We hebben de plicht om ervoor te zorgen dat de EU een rechtstaat wordt en een samenleving waar iedereen gelijke rechten heeft.

Ruim 30 jaar na de val van de muur leeft een groot gedeelte van de autonome Europeanen nog steeds als tweederangsburgers op hun geboortegrond en de geboortegrond van hun voorouders. De beperking van hun rechten vindt voornamelijk op het gebruik van de moedertaal plaats.

De stichting European Language Rights is voornemens om activiteiten te ontplooiën, die ertoe leiden dat ook de Hongaarsstaligen in Centraal-Europa hun rechten, zoals deze in diverse verdragen zijn vastgelegd, volledig kunnen benutten. Tevens wenst de stichting schendingen van deze rechten bij de diverse instanties in de Benelux en Europa voor te leggen. Meer informatie over de stichting staat op de website van de stichting. Langs deze weg verzoek ik de lezer dan ook om donateur te worden van onze stichting. Giften aan de stichting zijn volledig aftrekbaar van de inkomstenbelasting.

Drs. G. Landman
[verschenen in de MM 2008](#)

LANGUAGE-RIGHTS.EU